

عنوان مقاله:

قیاس از وضع از ارسطو تا فارابی

محل انتشار:

فصلنامه پژوهشهای فلسفی کلامی، دوره 20، شماره 75 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسنده:

امین شاه وردی - دانش آموخته ی دکتری فلسفه دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

ارسطو در تحلیل پیشین، اگرچه توضیح تفصیلی در باب قیاس های از وضع را وعده داده بود، اما در هیچ یک از آثاری که از او باقی مانده به چنین کاری اقدام نکرد. پس از ارسطو، شاگردان و پیروان او با نگاه به کتاب جدل انواع مختلفی از این نوع استدلال را معرفی کردند؛ اسکندر در شرح خود بر تحلیل پیشین ارسطو، آگاهانه سعی کرد تا اثبات ناپذیرهای رواقی را در ذیل قیاس از وضع ارسطو قرار دهد و بدین ترتیب چهارچوبی برای منطق گزاره های ارسطویی فراهم آورد؛ این تلاش اسکندر با پذیرش ضمنی مشائیان مختلف در دوره های بعد مواجه شد. فارابی ملهم از مشائیان، اگرچه قیاس از وضع ارسطو را در چهارچوبی مشائی دریافت، اما به برخی از آموزه های ارسطو در خصوص قیاس از وضع - به ویژه شرط توافق در جدل - پای بند ماند و بدون اشاره خاصی، اصطلاح قیاس وضعی را در سه معنای مختلف به کار برد. با این همه، دریافت فارابی از قیاس های شرطی به مثابه یکی از انواع قیاس های از وضع - بیش از اسکندر - مشابهت های بسیاری را با دیدگاه جالینوس نشان می دهد.

کلمات کلیدی:

قیاس از وضع، قیاس شرطی، ارسطو، اسکندر افرودیسی، فارابی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/861998>

